

TALOUSARVIOALOITE 1078/2001 vp

Määrärahan osoittaminen huume- ja päihdevieroitushoidon toteuttamiseen

Eduskunnalle

Hallituksen esityksessä ehdotetaan 7,57 miljoonan euron määrärahaa valtionavustuksena kunnille huumeiden käyttäjien hoitoon. Määräraha on sinänsä tarpeen, mutta riittämätön ja virheellisesti kohdennettu.

Kasvava joukko huumeita käyttäviä nuoria jää vaille tarvitsemaansa hoitoa ja kuntoutusta sekä puutteellisten resurssien että puutteellisen lainsäädännön vuoksi. Päihdekuntoutuksen saataavuus on viime vuosina voimakkaasti laskenut, vaikka päihdeongelmaisten määrä on lisääntynyt. Laitoskuntoutuspaikat ovat vähentyneet ja hoitojaksot lyhentyneet. Avohuollon asiakaskäynnit ovat jonkin verran tämän seurauksena lisääntyneet, mutta A-klinikat ja muut vastaavat yksiköt eivät ole pystyneet kompensoimaan laitoshoidon vähentämisen vaikutuksia. Sen sijaan päihdeongelmaisten määrä erikoissairaanhoidon yksiköissä ja etenkin psykiatrisissa sairaaloissa on lisääntynyt huomattavasti, itse asiassa suurin piirtein saman verran kuin se on vähentynyt päihdekuntoutukseen erikoistuneiden laitosten osalta, eli noin 30 %.

Kehitys on niin päihdeongelmaisen kuin kuntataloudenkin kannalta järjetön. Päihdepotilaan etu on, että hän saa kuntoutuksensa sellaisessa hoitopaikassa, jossa on alan paras asiantuntemus. Toisaalta erikoissairaanhoidon paikat ovat kalliita, ja päihdeongelmat ovat osaltaan olleet nostamassa terveydenhuollon kustannuksia. Päihdehoidon kustannukset ovat bumerangin tavoin palanneet säästöjä tavoitelleen kunnan syliin.

Huumausaineista riippuvaisten vieroitushoidon resurssit on saatettava tarvetta vastaavalle tasolle. Huumeidenkäyttäjien hoitojärjestelmä on täysin riittämätön ja hajanainen. Sosiaali- ja terveysministeriön huumehoitoa selvittäneen työryhmän mukaan ongelmakäyttäjien riittävän hoidon järjestäminen edellyttää yhteiskunnalta merkittävää lisäpanostusta. Huumausaineiden käyttö vahingoittaa sekä yksilöä että yhteiskuntaa hänen ympärillään. Inhimillisen kärsimyksen lisäksi aiheutuu taloudellista vahinkoa. Jo yhden euron panostuksen ennaltaehkäisyyn tai hoitoon on arvioitu tuottavan 5—7 euron säästön vähentyneinä haittakustannuksina.

Hallituksen esityksessä avustus ehdotetaan kohdistettavaksi opioidiriippuvaisten henkilöiden vieroitus-, korvaus- ja ylläpito- ja hoidon lisäämiseen. Asiantuntijoiden mukaan näin kohdennettuna avustus saattaa jopa pahentaa huumeongelmaa. Jos ylläpito- tai korvaushoitoa annetaan liian löysin ehdoin, hoidettava saattaa tulla korvaavasta huumeesta pysyvästi riippuvaiseksi.

Resurssit tulisi sen sijaan kohdentaa tasokkaaseen huumevieroitus- ja kuntoutushoitoon, jossa pyritään irrottautumaan huumeista kokonaan. Erityisen kannattavaa ja kiireellistä on kohdentaa huumevieroitusta raskaana oleviin naisiin. Huumeiden- ja alkoholinkäytön lisääntyminen on kaikkein voimakkainta tyttöjen ja nuorten naisten kohdalla, minkä seurauksena myös päihderaskaudet ovat lisääntyneet. Alkoholien eriasusteisesti vaurioittamia lapsia syntyy 600—700 vuosittain, ja lisäksi 2 000—3 000 sikiötä on

vaarassa alkoholi-altistuksen vuoksi. Huumeiden aiheuttamista sikiövaurioista ei ole tehty edes kunnon selvityksiä, mutta esimerkiksi muotihuumen amfetamiinin vaurioittamia lapsia nähdään synnytyssairaaloissa yhä enemmän. Näillä lapsilla on aivovaurioita, sydänvikoja sekä suu- ja kitakihalkioita. Kohdunsisäisen huumeriippuvuuden vuoksi vastasyntyneet kärsivät vieroitusoireista: tärinästä, tuskaisuudesta ja levottomuudesta.

Päihdeäitien tarvitsemat vieroitushoitoyksiköt edellyttävät korkeampaa määrärahaa kuin

hallitus on esittänyt. Huumeriippuvaisten äitien omissa yksiköissä toteutetusta vieroitushoidosta on saatu hyvä tuloksia. Hoitopaikkoja ei ole kuitenkaan riittävästi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon momentille 33.32.38 lisäyksenä 7 000 000 euroa huume- ja päihdevieroitushoidon toteuttamiseen.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Päivi Räsänen /kd
Jouko Jääskeläinen /kd
Sakari Smeds /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Marja-Leena Kemppainen /kd

Kari Kärkkäinen /kd
Ismo Seivästö /kd
Leea Hiltunen /kd
Bjarne Kallis /kd